

วันที่ 24 เมษายน 2568

กระทรวงเกษตรฯ จัดพิธีบวงสรวงคันไถงานพระราชพิธีพืชมงคลฯ ปี 2568 เพื่อความเป็นสิริมงคลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน

นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานพิธีบวงสรวงคันไถในงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี 2568 เพื่อความเป็นสิริมงคลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน โดยมีผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร เทพศิรินทร์ เทพศิรินทร์ และเทพศิรินทร์ เข้าร่วม ณ บริเวณประรำพิธีอาคารเก็บรักษาคันไถ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยพิธีบวงสรวงคันไถ ได้เริ่มขึ้นในเวลา 09.00 น. ประธานในพิธีจุดเทียนธูปบูชาเครื่องสังเวยบวงสรวงคันไถ พระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณ ก่อวณาคำอธิษฐานจิต จากนั้นประธานปักธูปบนเครื่องสังเวยบวงสรวงคันไถ นายพิทักษ์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยเทพศิรินทร์ เทพศิรินทร์ เทพศิรินทร์ ปักธูปบนเครื่องสังเวยบวงสรวงคันไถ พระมหาราชครูฯ อ่านโองการ ประพรมน้ำเทพมนตร์ และเจิมคันไถ ลำดับต่อมาประธาน และรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร นำพวงมาลัยคล้องคันไถ ตามลำดับ จากนั้น ประธานโปรยข้าวตอกดอกไม้บริเวณเครื่องสังเวยเพื่อความเป็นสิริมงคล ผู้บริหารที่ร่วมในพิธี เทพศิรินทร์ เทพศิรินทร์ ร่วมวางพวงมาลัยบนพานหน้าคันไถเพื่อสักการะเป็นอันเสร็จพิธี

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดเก็บ ดูแล รักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง และจัดเตรียมคันไถ สำหรับวันงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญประจำปี 2568 ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ปฏิบัติหน้าที่นี้มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในช่วงเดือนเมษายน ก่อนพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญของทุกปี กรมส่งเสริมการเกษตรจะดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงคันไถให้มีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน เพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งถือเป็นการบูชาพระพลเทพ ผู้มีคันไถเป็นอาวุธ

ทั้งนี้ ในอดีต คันไถเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมดินก่อนปลูกข้าว ใช้แรงงานสัตว์ เช่น โค กระบือ ในการขับเคลื่อน ซึ่งถูกนำมาใช้ประกอบพิธีไถหว่านในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญทุกปี โดยในปี 2568 สำนักพระราชวังได้กำหนดวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประกอบด้วยพระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์ ซึ่งเป็นการประกอบพระราชพิธีวันแรกที่พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง ในวันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2568 และพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) อันเป็นพิธีพราหมณ์ โดยประกอบพระราชพิธี ในวันศุกร์ที่ 9 พฤษภาคม 2568 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

สำหรับคันไถที่ใช้ประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในปัจจุบัน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2539 โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมหนองโพ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดราชบุรี น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กรมส่งเสริมการเกษตรได้เก็บรักษาไว้ที่อาคารจัดเก็บคันไถ ซึ่งมีชุดองค์ประกอบ ดังนี้

1. คันไถ สีแดงชาดลงรักปิดทองตลอดคัน ขนาดความสูง 2.26 เมตร ยาว 6.59 เมตร หัวคันไถทำเป็นเศียรพญานาค ลวดลายประดับคันไถเป็นลายกระจกตาอ้อย ปลายไถหุ้มผ้าขาวสลับทองสำหรับมือจับ
2. แอกเทียมพระโค ยาว 1.55 เมตร ตรงกลางแอกประดับด้วยรูปครุฑพุดนาครหล่อด้วยทองเหลืองลงรักปิดทองอยู่บนฐานบัว ปลายแอกทั้งสองด้านแกะสลักเป็นรูปเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ปลายแอกแต่ละด้านมีลูกแอกทั้งสองด้านสำหรับเทียมพระโคพร้อมเชือกกระเทียม
3. ฐานรอง เป็นที่สำหรับรองรับคันไถพร้อมแอก ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง
4. ธงสามชาย เป็นธงประดับคันไถติดตั้งอยู่บนเศียรพญานาคทำด้วยกระดาษและผ้าสักหลาด เขียนลวดลายลงรักปิดทองประดับด้วยกระจกแวว มีฟู่สีขาวประดับเป็นเครื่องสูงชนิดหนึ่งเพื่อประดับพระเกียรติ